

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA OBJĘTEGO PATRONATEM HONOROWYM

1. Opis wydarzenia lub przedsięwzięcia:

(notatka informacyjna dotycząca przebiegu wydarzenia, terminu i miejsca, liczby uczestników oraz zaproszonych gości):

I Dolnośląska Konferencja Popularno-Naukowa na rzecz Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego odbyła się w dniu 31 marca 2017r. w godz. 8.30-15.30 (rozmowy w kuluarach do 18.30) w WenderEdu Business Centre we Wrocławiu, przy ul. Św. Józefa 1/3. Została zorganizowana przez Dolnośląską Fundację na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego „Przystanek Rodzina” we współpracy z Polskim Towarzystwem Polityki Społecznej O/Dolnośląskim i Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, Katedrą Socjologii i Polityki Społecznej.

Na konferencję zaproszono przedstawicieli świata nauki i praktyki, a w szczególności wszystkich Patronów Honorowych, tj. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Rzecznika Praw Dziecka oraz Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, a także Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, Urzędu Miasta Wrocławia, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, ośrodków pomocy społecznej i organizacji pozarządowych zajmujących się pieczą zastępczą, funkcjonujących na Dolnym Śląsku. Ponadto zaproszono rodziny zastępcze, kandydatów na rodziny zastępcze oraz wszystkie inne osoby zainteresowane tematem konferencji. Z uwagi na ograniczenia organizacyjno-finansowe wymagana była wcześniejsza rejestracja przez formularz elektroniczny dostępny na stronie <http://www.przystanekrodzina.pl/konferencja> w dniach 13-26 marca 2017r. W tym okresie chęć udziału w konferencji zgłosiły 103 osoby, na 100 przewidzianych miejsc. Ostatecznie punktualnie przybyło i podpisało listę obecności aż 102 osoby, co potwierdziło olbrzymie zainteresowanie tematem i potrzebę organizowania tego typu wydarzeń w przyszłości.

W ramach konferencji odbyły się trzy odrębne sesje: sesja naukowa, sesja praktyków z obszaru działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego oraz sesja praktyków, czyli wystąpienia rodzin zastępczych. W przerwach między sesjami uczestnicy mogli oglądać wystawę zdjęć mamy zastępczej – Dominiki Podoby oraz zapoznać się z wierszami podopiecznej Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa z Jeleniej Góry.

Pierwszą sesję poprowadziła dr Joanna Szczepaniak-Sienniak, przedstawicielka Katedry Socjologii i Polityki Społecznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej. Podczas Konferencji wygłosiła przemówienie na temat **Barier rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w świetle badań empirycznych**. W swoim wystąpieniu skupiła się na działaniach, jakie należałoby podjąć, aby owe bariery zniwelować. Tymi działaniami są: deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej, nieumieszczanie małych dzieci (do 10. roku życia) w

instytucjonalnej pieczy zastępczej, wzrost liczby rodzin zastępczych oraz udzielanie większego wsparcia rodzinom zastępczym. Ważnym spostrzeżeniem odnoszącym się do tego wystąpienia paradoks polegający na tym, że stale zmniejsza się wskaźnik rodzinnej pieczy zastępczej, wbrew powszechny postulatom i założeniom ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Co ważniejsze, zwrócono uwagę, że na ogromną ilość „pustych” miejsc w już funkcjonujących rodzinach zastępczych, przy jednoczesnym wzroście skierowań dzieci do form instytucjonalnych. Przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się pieczą zastępczą wyliczyli, iż liczba ta, w Polsce, może sięgać nawet 1700. Drugim wystąpieniem w tej sesji były spostrzeżenia dr hab. Wiktora Żłobickiego, prof. nadzw. UW, wykładającego w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego – pt. **Realizacja funkcji rodziny w sytuacjach kryzysowych**. Pan Profesor przedstawił problemy związane z poszczególnymi funkcjami rodziny, m.in. brak świadomości o naturalnych kryzysach w rodzinie. Młodzi ludzie często nie zdają sobie sprawy z mnogości problemów, jakie mogą się pojawić w ich rodzinie czy relacjach międzyludzkich i kiedy zaczyna się gorszy okres, interpretują to jako koniec relacji. Według profesora winę za taki stan rzeczy ponosi m.in. system edukacji (niewystarczające treści na lekcjach wychowania do życia w rodzinie itp.). Innym problemem jest też ujemny przyrost naturalny. Profesor Żłobicki łączy ten problem z wydłużeniem się czasu pobierania edukacji oraz późniejszym podejmowaniem decyzji o założeniu rodziny. Wspomniał również o migracjach zarobkowych i oczekiwaniach mieszkaniowych, co wpływa na realizację ekonomicznej funkcji rodziny. Kolejny referat przedstawiła dr hab. Dorota Moroń z Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego i Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej, a nosił on tytuł **Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi i lokalnym środowiskiem w obszarze pieczy zastępczej**. Dr hab. Moroń zwróciła szczególną uwagę na brak świadomości społeczeństwa na temat rodzin zastępczych – większość osób nie wie czym zajmują się takie rodziny i nie potrafi wskazać różnic pomiędzy rodziną zastępczą a rodziną adopcyjną. Ostatnie przemówienie w tej sesji pt. **Interpretacja doświadczeń z dzieciństwa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – przykłady i wnioski do dalszej pracy z młodzieżą**, wygłosiła dr Monika Wiktorowicz-Sosnowska z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, skupiając się na kształtowaniu tożsamości i dalszym życiu osób, które wychowały się w rodzinach zastępczych. Powołując się na wyniki badań empirycznych w tym obszarze Pani Doktor wskazała m.in., na społeczny kontekst kształtowania jednostki podkreślając, że rodzina zastępcza może tworzyć zarówno osoby przełamujące wzorce rodziny biologicznej, jak również powielające te wzorce. Jest to uzależnione od wielu czynników m.in. takich jak: nawiązanie silnej identyfikacji z osobą, która przekazuje normy, wartości, zasady postępowania, czyli identyfikowanie jej jako tzw. „znaczącego innego”, relacje z nauczycielami w systemie edukacji oraz kontakty z rówieśnikami. Jednocześnie kolejnym czynnikiem jest oderwanie jednostki od dotychczasowego życia, będącego pasmem niezależnych od jednostki zdarzeń, niosącym ból i cierpienie. Na zakończenie Pani

Doktor podkreśliła, że **rodzina zastępcza, jest najważniejszym z alternatywnych form opieki nad dzieckiem podmiotem, o który dzisiaj należy zabiegać (!)**.

Po sesji naukowej miała miejsce sesja praktyków z zakresu działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Sesję poprowadziła Joanna Luberadzka-Gruca – Prezes Fundacji Przyjaciółka, Ekspert Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, Społeczny Doradca Rzecznika Praw Dziecka. Rozpoczęła ją wystąpieniem **Działania rzecznicze - prawo Dziecka do rodziny**. Drugie wystąpienie wygłosiła Danuta Wiecha – Prezes Fundacji Rodzina Plus z Krakowa. Był to referat o **Rodzinach pomocowych i rodzinach zaprzyjaźnionych**. Ukazane zostały pozytywne strony tworzenia tego rodzaju rodzin, a także wskazano różnice pomiędzy nimi. Pani Danuta Wiecha zwróciła również uwagę na to, że z powodu różnego zakresu działania takich rodzin, treści ich szkoleń nie powinny być jednolite, dodatkowo rodziny pomocowe winny móc stanowić wszystkie osoby z bliskiego otoczenia dziecka. Istotne byłoby również ujednolicenie procedury współpracy rodzin pomocowych, a przede wszystkim wprowadzenie stosownych zapisów w istniejących regulacjach ustawowych. Następne przemówienie wygłosił Aleksander Kartasiński – Prezes Fundacji Happy Kids z Łodzi. Opisał pokrótce 15-letnią działalność Fundacji oraz swoje doświadczenia z pieczą zastępczą. Zapoznał uczestników konferencji z wynikami działań Fundacji w zakresie rodzicielstwa zastępczego oraz przedstawił plany na kolejne 15 lat (**15 lat doświadczeń z pieczą zastępczą i wizja na kolejne 15 lat**). W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę również na różnice w statystykach na temat dzieci, w zależności od tego przez jaką instytucję zbierane były dane liczbowe oraz na wejście w życie ustaw, które miały wpływ na zmianę wyników. Następnie swoje przemyślenia wygłosił pan Andrzej Biernacki - Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa (Oddział Dolnośląski) w wystąpieniu **Ratujmy Dzieci z Sierocińców**. Sesję zamknęło wystąpienie pana Kazimierza Ździebło – członka Rady Fundacji Pozytywka z Wrocławia, psychologa, psychoterapeuty i trenera. Pan Ździebło przedstawił **Studium przypadku** chłopca pochodzącego z rodziny zastępczej, z którym miał okazję przez kilka lat współpracować. Celem wystąpienia było pokazanie, że dzieci trafiające do rodzin zastępczych potrzebują nie tylko codziennej pomocy i ciepłych uczuć ze strony rodziców zastępczych, ale też specjalistycznej pomocy, którą mogą otrzymać jedynie od terapeuty. Dzięki zajęciom terapeutycznym i regularnym spotkaniom z terapeutą, dzieci mają szansę przepracować trudne dla nich tematy z osobą, która w profesjonalny sposób im w tym pomoże.

Trzecią sesję wypełniły emocjonujące wystąpienia matek zastępczych. Sesję poprowadziła Edyta Wojtasińska – mama zastępcza, Ekspert Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej. Sesję rozpoczęła od wygłoszenia przemówienia pt. **Z czym przychodzą?** Za jego pomocą starała się przybliżyć uczestnikom konferencji z jak dużym bagażem doświadczeń dzieci trafiają do rodzin zastępczych i z jakimi problemami muszą się mierzyć ich nowi rodzice. Swoje przemyślenia przedstawiła w bardzo obrazowy sposób, pokazując uczestnikom zmontowane przez siebie filmiki oraz przeprowadzając eksperyment z walizką wypełnioną kamieniami (co miało symbolizować ciężar jaki biorą na siebie

rodzice zastępczy, obejmując swoją opieką dzieci). Edyta Wojtasińska w swoim przemówieniu wskazała również na potrzeby rodziców zastępczych: posiadania profesjonalnego wsparcia, zdobywania specjalistycznej wiedzy, partnerskiego traktowania, zrozumienia i utrzymania równowagi - dbania o siebie samych. Jako druga w tym panelu wystąpiła Anna Kosińska, mama zastępcza prowadząca niezawodową rodzinę zastępczą w Powiecie Wrocławskim. Pani Anna Kosińska opowiadała **Jak została mamą zastępczą**. Wspomniała o tym, że początkowo jej rodzina stanowiła rodzinę zaprzyjaźnioną i mocno podkreśliła zalety oraz dobre strony tej formy wsparcia. Stanowienie rodziny zaprzyjaźnionej było dla pani Anny czasem potrzebnym na to, aby oswoić się i lepiej przygotować do nowego stanu rzeczy - przyjęcia nowego członka rodziny, ale przede wszystkim czas ten był potrzebny dziewczynce, która ostatecznie trafiła do jej domu. Dzięki temu dziewczynka oswoiła się z nowymi rodzicami i sama zadeklarowała chęć zamieszkania z nimi.

Trzecia wystąpiła Aleksandra Błaś, mama zastępcza prowadząca rodzinny dom dziecka w powiecie kamiennogórskim oraz pełniąca funkcję prezesa Fundacji Dom Pełen Serca w Strzelinie. Pani Aleksandra Błaś zdecydowała się podzielić z uczestnikami konferencji swoimi zapiskami **Z pamiętnika mamy zastępczej**, prezentując bardzo dobrą formę zapisywania i możliwości późniejszego podzielenia się z innymi osobami swoimi przeżyciami i doświadczeniami.

Kolejny głos w tej sesji należał do Dominiki Podoby, wiceprzewodniczącej Zarządu Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa – Oddział Dolnośląski, a przede wszystkim mamy zastępczej z zawodowej rodziny zastępczej - **Za górami za lasami**. Pani Dominika w swoim wystąpieniu pokazała, że pomagając innym i tworząc dom dla potrzebujących dzieci nie trzeba zapominać o sobie i o swoich pasjach, a wręcz przeciwnie - należy je rozwijać i pielęgnować, by w ten sposób pozwolić dzieciom zarazić się nimi. Pani Dominika jest pasjonatką aktywnego spędzania czasu oraz wycieczek górskich i w tę pasję postanowiła również wciągnąć swoje dzieci. Dzięki temu cała rodzina jest bardziej zgrana i zacieśnia więzi. Ostatnim wystąpieniem, zamykającym tę część konferencji, była prezentacja doświadczeń Danuty Kurzej, mamy zastępczej prowadzącej rodzinny dom dziecka w Powiecie Wrocławskim - **Na jakiś czas**. W swoim wystąpieniu skupiła się głównie na aspekcie przemijania, które jest nieodzownym elementem życia w rodzinie zastępczej. Pokazała jak trudne emocjonalnie są rozstania z dziećmi zastępczymi, ale również jak silną można zbudować z nimi więź- tak silną, że nawet po kilku latach rozstania uczucia i wzajemna miłość nie przemijają.

Wszystkie wystąpienia wzbudziły wiele emocji wśród uczestników konferencji, narodziły się dyskusje, padło wiele pytań, słuchacze chętnie dzielili się swoimi przemyśleniami. Rodzice zastępczy zgodnie uznali, że brakuje im osoby, która udzielałaby im profesjonalnego wsparcia, traktowała po partnersku i w razie potrzeby udzielała pomocy w aspektach prawnych i formalnych. Wskazywali również na zawiłości formalne oraz na absurdy, przez które pomimo swoich chęci, nie mogą zajmować się dziećmi. W sposób

pozytywny wypowiedziano się o formie rodzin zaprzyjaźnionych, zauważając ich zalety oraz potrzebę istnienia, zarówno dla rodziców, jak i dla dzieci.

2. Informacje na temat Patronów.

Konferencja była objęta patronatami honorowymi: Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Rzecznika Praw Dziecka, Wojewody Dolnośląskiego i Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej. Informacje o patronach znajdowały się we wszystkich przygotowanych materiałach w uzgodnionym z patronami formacie (przykład: <http://www.przystanekrodzina.pl/organizatorzy-partnerzy-i-patronaty>)

3. Zrealizowane działania promocyjne związane z przedsięwzięciem.

W związku ze zorganizowaną Konferencją zostały przeprowadzone działania promocyjne głównie w mediach elektronicznych (strona <http://www.przystanekrodzina.pl/konferencja>) oraz w mediach społecznościowych (<https://www.facebook.com/events/385345398514717/>). Wysłano zaproszenie przez newsletter Sektor 3. Została sporządzona notatka prasowa i dostarczona do mediów lokalnych (treść znajduje się w załączniku). Po konferencji odbyło się nagranie o konferencji i głównych wnioskach dla lokalnej telewizji- Echo24 (<http://www.echo24.tv/odcinek/poranek-echo24-8-04-2017-1161>).

Ponadto wszyscy uczestnicy, zgodnie z życzeniem, otrzymali przygotowane Zaświadczenia w postaci papierowej (podczas konferencji) lub elektronicznej (mailem po konferencji).

Prezentacje i inne materiały z konferencji znajdują się na stronie <http://www.przystanekrodzina.pl/informacje-po-konferencji>

4. Inne informacje.

Postulaty zgłoszone przez Rodziców Zastępczych (dalej RZ) podczas Konferencji oraz na spotkaniu po jej zakończeniu:

☒ Należy pilnie rozwiązać problem wolnych miejsc w RZ, które czekają na dzieci, m.in. przez usprawnienie procesu obsługi porozumień oraz rozliczeń między powiatami.

☒ Umowy dla zawodowych RZ są różne i często niekorzystne - należy je ujednoczyć oraz dopracować, aby m.in. były długoterminowe, zawierały ekwiwalent za urlop itp.

☒ Brak możliwości odwołania się od opinii o RZ - konieczna regulacja.

☒ Badania psychologiczne powinny być wykonywane przez inną poradnię i specjalistów niż z PCPR.

- ☞ Proces adopcji – należy zwracać uwagę na ważny głos w całym procesie ze strony RZ, którzy często nie są wysłuchiwani.
- ☞ Współpraca z koordynatorami – powinny być psychologiczne badania okresowe dla koordynatorów, analogicznie jak dla RZ, opinia i ocena współpracy ze strony RZ – dwie negatywne oceny koordynatora powinny skutkować jego zwolnieniem z pracy.
- ☞ Traktowanie RZ przez koordynatorów oraz innych pracowników organizatora jako partnerów, z szacunkiem i godnością.
- ☞ Funkcję pomocy i kontroli RZ nie powinien sprawować ten sam organ. Wymagane jest stworzenie odrębnych struktur z ramienia nadzoru nad pieczęcią. Dodatkowo warto powołać Rzecznika praw RZ, do którego mogliby odwoływać się RZ w różnych sprawach.
- ☞ Przestrzeganie umów z zawodowymi RZ zgodnie z ustawą - do 3 dzieci RZ, od 4 do 8 RDD.
- ☞ Podniesienie podstawy minimalnego wynagrodzenia dla zawodowych RZ.
- ☞ Możliwość wyboru dla wychowanka w RZ opiekuna usamodzielnienia.
- ☞ Należy kłaść większy nacisk na powoływanie nowych zawodowych RZ.
- ☞ Stworzenie systemu nagród dla RZ.
- ☞ Włączenie mediów do pozytywnej informacji i promocji RZ.

Wrocław, 20 kwietnia 2017r.

.....

(Data i miejsce)

Małgorzata Sawicka

.....

(Podpis organizatora)

Wrocław, 28 marca 2017

Do natychmiastowej publikacji

Bariery, współpraca i wymiana wiedzy – dla dobra osieroconych dzieci

**I Dolnośląska Konferencja Popularno- Naukowa na rzecz Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego
– informacja prasowa**

W dniu 31 marca 2017r. we Wrocławiu odbędzie się **I Dolnośląska Konferencja Popularno-Naukowa na rzecz Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego**. Konferencja ma być swoistego rodzaju wymianą wiedzy dla wszystkich osób, które bezpośrednio związane są z tematyką rodzicielstwa zastępczego. Spotkanie zostało zorganizowane przez Dolnośląską Fundację na Rzecz Pieczy Zastępczej „Przystanek Rodzina” we współpracy z Dolnośląskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej oraz Katedrą Socjologii i Polityki Społecznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Odbędzie się w WenderEDU Business Center (ul. św. Józefa 1/3, 50-329 Wrocław, w godzinach 8:30 - 15:30).

Głównym zamierzeniem konferencji jest skupienie w jednym miejscu jak największej liczby naukowców i praktyków, którzy podzielą się swoją wiedzą i doświadczeniami z zakresu wsparcia i funkcjonowania pieczy zastępczej na Dolnym Śląsku. Zaplanowane prezentacje mają przede wszystkim promować Rodzicielstwo Zastępcze, a więc w dużej mierze skupiać się będą na pozytywnych aspektach codziennej pracy rodzinnej pieczy zastępczej. Nie oznacza to jednak, że problemy związane z tą tematyką zostaną pominięte lub zapomniane. Poruszona zostanie kwestia barier, z którymi muszą się mierzyć potencjalni rodzice zastępczy, którzy dopiero chcą założyć rodzinę zastępczą oraz tych, z którymi na co dzień borykają się rodzice zastępczy w rodzinach już istniejących. Jedną z istotnych kwestii z tym związanych jest współpraca rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i pogotowia opiekuńczego z sądami. Celem podkreślenia doniosłości rodzinnej pieczy zastępczej zaproszeni goście przedstawią różnice w wychowaniu dzieci w pieczy instytucjonalnej i rodzinnej. Taki sposób ujęcia ma uwydatnić potrzebę powstawania większej liczby rodzinnych form pieczy zastępczej oraz konieczność zwiększenia zaangażowania różnych podmiotów, zwłaszcza lokalnych, na rzecz poprawy warunków rozwoju i funkcjonowania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Konferencja objęta jest patronatami honorowymi **Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Rzecznika Praw Dziecka, Wojewody Dolnośląskiego** oraz **Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej**.

Informacje znajdują się na stronie <http://www.przystanekrodzina.pl/konferencja>

Kontakt do organizatorów:

Małgorzata Sawicka : tel. kom. 601 876 701

dr Joanna Szczepaniak-Sienniak: tel. (71) 3680193, kom. 604 758 613